

อิทธิพลของพันธุกรรมที่มีผลต่อพฤติกรรมสุนัข

พฤติกรรมของสุนัขนั้นกว่า 40% มีอิทธิพลมาจากพันธุกรรมและฮอร์โมน และอีกประมาณ 60% ที่เหลือมาจากการเรียนรู้และประสบการณ์ที่สั่งสมมาตลอดชีวิต

การติดต่อทางพันธุกรรมอาจจะมามีผลต่อจิตใจของสุนัขได้ แต่ก็เป็นเพียงการเพิ่มในเชิงปริมาณเป็นหลัก มันแทบจะไม่มีผลต่อพฤติกรรมในด้านคุณภาพของสุนัขเลย ถึงแม้ในปัจจุบันสุนัขได้มีวิวัฒนาการมาเป็นสุนัขบ้านมานับศตวรรษและได้ถูกคัดเลือกมาอย่างเข้มข้นแล้ว แต่ยีนส์เด่นในเรื่องของจิตใจของสุนัขนั้นก็ยังเป็นเรื่องที่น่าทึ่ง มันยังคงมีพฤติกรรมเหมือนหมาป่า บรรพบุรุษของมันนั่นเอง แม้ว่าด้านรูปลักษณะและอุปนิสัยจะเปลี่ยนแปลงไปอย่างมาก แต่แบบแผนดั้งเดิม (สปีชีส์) ของสุนัขทั่วโลก แทบจะไม่มีเปลี่ยนแปลงเลย ยังคงใช้น้ำเสียงและภาษากายแบบเดิม การมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างกันหรือการมีปฏิสัมพันธ์กับมนุษย์ก็ยังคงเป็นรูปแบบเดิมเหมือนอย่างที่เราหมาป่าเคยกระทำ อีกทั้งมันยังคงไม่สามารถเข้าใจความคิดเชิงนามธรรม หรือประโยชน์ที่มีเงื่อนไขได้เช่นเดิม ประโยคอย่างเช่นว่า “ถ้าขึ้นนายชุดอีกครั้งล่ะก็ ฉันจะโกรธนายมาก” สุนัขรับรู้ได้เฉพาะน้ำเสียงและท่าทางเท่านั้น คุณลองพูดประโยคเดิมนี้แต่ใช้น้ำเสียงเป็นมิตรและยิ้มไปด้วย คุณจะเห็นสุนัขดีใจและกระดิกหางให้

ถึงแม้ว่าการติดต่อทางพันธุกรรมนั้นแทบจะไม่ได้ทำให้สุนัขมีพฤติกรรมที่มีคุณภาพดีขึ้น แต่มันก็ทำให้ได้พฤติกรรมที่เพิ่มขึ้นอีกหลากหลาย สมัยก่อน สุนัขส่วนใหญ่ถูกผสมพันธุ์ขึ้นมาเพื่อใช้งานเป็นหลัก ตามคุณลักษณะที่จำเป็นในแต่ละงาน เช่น สุนัขเฝ้าฝูงสัตว์ สุนัขอารักขา สุนัขตามรอย สุนัขดมกลิ่น สุนัขคาบเหยื่อ สุนัขชี้จุด สุนัขที่ทำให้ฝูงนกในน้ำแตกตื่น สุนัขที่มีความสามารถในการหักเหี้ยวตามมุมต่างๆ รวมถึงการผสมพันธุ์ให้มีอุปนิสัยโดดเด่นตามต้องการเช่น ความกล้า (สุนัขอารักขา) หรือความสามารถในการนั่งนิ่งๆ เป็นเวลานาน (สุนัขที่ใช้เป็นเพื่อน) พฤติกรรมที่ไม่มันคง เช่นก้าวร้าว ขี้อาย หรือขี้กลัว จะถูกขจัดออกไปจากสายพันธุ์หรือเลือกสรรกันตั้งแต่เป็นลูกสุนัขเลยทีเดียว แต่น่าเสียดายที่ปัจจุบันนี้ สุนัขถูกผสมพันธุ์เพื่อความสวยงามเป็นหลักไม่ใช่เพื่อการใช้งานเช่นแต่ก่อน ตอนนี้ ความสวยงามของสุนัข ราวกับในตู้ และความสามารถต่างๆ ที่อยู่ใบบนเพดานนั้นมีความสำคัญยิ่งกว่าสุขภาพกายและจิตของสุนัขเสียอีก มีงานวิจัยที่น่าสนใจและน่าเศร้าไปพร้อมๆ กันของ ดร. ไอ สเตอร์ แห่งสถาบันพันธุกรรมสัตว์ กรุงเวียนนา แสดงให้เห็นความสัมพันธ์ในทางกลับกันระหว่างความสวยงาม หรือ “คูตี” และองค์ประกอบอื่นๆ (สภาวะในเรื่องสุขภาพ ความแข็งแรง และอื่นๆ ที่คิดตัวมาแต่กำเนิด) การผสมพันธุ์ที่หวังผลด้านความสวยงามนั้นทำให้สุนัขมีโรคทางพันธุกรรมและพฤติกรรมที่ไม่มันคงเพิ่มขึ้น ตัวอย่างที่เห็นได้ชัดเช่นสุนัขพันธุ์โกลเดน รีทรีฟเวอร์ ปกติแล้วสุนัขพันธุ์นี้จะเป็นสุนัขที่สุขุม สามารถใช้เป็นสุนัขกลางทุ่งได้ดี แต่สุนัขที่เพาะพันธุ์มาเพื่อใช้ในการประกวดนั้นจะมีแนวโน้มชอบการต่อสู้หรือก้าวร้าว สิ่งที่มาอาจจะเป็นเรื่องที่เราคาดไม่ถึง คือ โกลเด้นรีทรีฟเวอร์หรือแม้แต่คอกเกอร์ สเปเนียล อาจจะมีโอกาสก้าวร้าวได้แม้แต่กับเจ้าของของตนเอง ลาบราดอร์ รีทรีฟเวอร์จำนวนมากซึ่งแต่เดิมเป็นสุนัขที่ชอบเอาใจคนนั้น เมื่อผสมพันธุ์ให้กลายเป็นสุนัขประกวด มันจะกลายเป็นสุนัขที่ตื่นเต้นเกินเหตุและคือมาก ส่วนหรือดไวเลอร์ก็จะมีที่ก้าวร้าวมากกว่าเดิม

ปัจจุบันยีนส์เด่นในเรื่องความก้าวร้าว ตื่นเต้นเกินเหตุ ขี้อาย หรือขี้กลัวนั้น กลับขึ้นมาอีกในสุนัขหลายพันธุ์ ผู้ที่มีบทบาทสำคัญที่สุดในเรื่องนี้ น่าจะเป็นผู้ผสมพันธุ์สุนัข ในความคิดเห็นของคิดลินแล้ว มันเป็นการรับผิดชอบโดยตรงของผู้ผสมพันธุ์ ผู้ผสมพันธุ์ควรผสมพันธุ์สุนัขโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อที่จะคัดเลือกเฉพาะพฤติกรรมที่พึงประสงค์ และไม่ทำให้เกิดโรคทางพันธุกรรม เท่านั้น นี่อาจจะเป็นหนทางเดียวที่จะทำให้พฤติกรรมที่ไม่มันคงและไม่น่าไว้วางใจนี้หายไป มิเช่นนั้น นอกจากจะสร้างความลำบากใจให้แก่เจ้าของสุนัขเองและเพื่อนบ้านแล้ว มันยังจะภัยต่อเราและลูกหลานของเราในอนาคตอย่างแน่นอน